

Závěrečná
zpráva
občanského
sdružení
Zdravotní
klaun

2011

Obsah

Úvod	3
Přehled návštěv	4
Naše tradiční projekty	6
Nové projekty roku 2011	10
Ostatní	11
Umělecké dílny a výcvik zdravotních klaunů	12
Zdravotní klauni v číslech	14
Zdravotní klauniády rok po roce	15

Úvod

Předkládáme Vám zprávu o činnosti občanského sdružení Zdravotní klaun v roce 2011.

Hlavním posláním občanského sdružení Zdravotní klaun je podporovat psychickou pohodu hospitalizovaných dětí, geriatrických pacientů a seniorů a tím pomáhat ke zlepšení jejich celkového psychického a zdravotního stavu. Zdravotní klauni odreagují velké i malé pacienty formou humoru od strachu, napětí a úzkostí spojených s léčbou nebo s neznámým nemocničním prostředím.

V roce 2011 oslavilo občanské sdružení Zdravotní klaun 10 let od svého oficiálního vzniku.

Díky Vám, našim dárcům, se nám podařilo projekt rozšířit nejen o nové nemocnice, v nichž navštěvujeme dětské pacienty, ale i o několik speciálních projektů. Proběhly dva Cirkusy Paciento v rámci letních táborů zdravotně handicapovaných dětí v opravdovém cirkusovém stanu. Velmi se rozšířil projekt nazvaný Koš plný humoru, určený dospělým, převážně onkologickým pacientům. Celkově jsme v roce 2011 rozdali dobrou náladu ve zhruba 1 000 koších. Také z Malého záchranáře se postupně stává velmi žádaný projekt pro nižší druhý stupeň základních škol.

Na sklonku roku 2011 jsme zahájili pro nemocné děti a teenagery nový projekt, tzv. Zdravotní klaun na skypu – virtuální vizita. V jeho rámci se mohou hospitalizované děti skoro každé všední odpoledne přihlásit na skypovou adresu a pomocí skypu zažít s některým zdravotním klaunem virtuální klauniádu!

Novým projektem, který jsme v roce 2011 připravili a na jeho sklonku začali realizovat, je projekt s názvem „Přezůvky máme“. Zdravotní klauni chodí v rámci paliativní hospicové péče na doporučení ošetřujícího lékaře za nevléčitelně nemocnými dětmi domů.

Zdravotní klauni jdou s dobou a mají svůj facebook. V tomto roce jsme získali přes 4.000 fanoušků, kteří pravidelně přispívají svými fotkami, zkušenostmi a hlavně chválou na <http://www.facebook.com/zdravotniklaun>. Máme radost z každého ohlasu, který zde objevíme. Zdravotní klauni sem přispívají horkými novinkami, fotografiemi z klauniád a také přinášejí odpovědi na zvědavé otázky fanoušků. Věříme, že činnost občanského sdružení bude moci s Vaší pomocí stejně úspěšně pokračovat i v druhé dekádě své existence.

Přehled návštěv

PRAVIDELNÉ KLAUNIÁDY PRO DĚTI	
FN Motol, Praha	365
VFN, Praha	49
FTN Krč, Praha	99
FN Bulovka, Praha	44
Oblastní nemocnice Příbram	41
Oblastní nemocnice Kolín	51
Klaudiánova nemocnice Mladá Boleslav	54
Krajská nemocnice Liberec	70
Nemocnice Jablonec nad Nisou	25
Masarykova nemocnice Ústí nad Labem	49
FN Plzeň	84
Nemocnice České Budějovice	52
Nemocnice Jihlava	50
Uherskohradištská nemocnice Uher. Hradiště	50
FN Brno	251
Nemocnice Břeclav	49
FN Olomouc	51
FN Ostrava	149
Nemocnice Frýdek Místek	50
Slezská nemocnice Opava	51
Nemocnice Karviná	51
FN Hradec Králové	106
Krajská nemocnice Pardubice	51
Nemocnice Náchod	49
Nemocnice Valašské Meziříčí	12
Nemocnice Vsetín	12
Nemocnice Třinec	14
Nemocnice Havířov	50
Nemocnice Třebíč	12
Baťova krajská nemocnice Zlín	44
Nemocnice Kroměříž	24
Nemocnice Šternberk	12
Nemocnice Přerov	25
Nemocnice Prostějov	23
Nemocnice Karlovy Vary	24
Nemocnice Sokolov	12
Klatovská nemocnice Klatovy	13
Nemocnice Tábor	12
Státní oblastní nemocnice Trutnov	12
Nemocnice Havlíčkův Brod	12
Nemocnice Litomyšl	14
Nemocnice Cheb	11
Nemocnice Chomutov	25

PRAVIDELNÉ KLAUNIÁDY PRO DĚTI – pokračování	
Nemocnice s poliklinikou Česká Lípa	32
FN Sv.Anny	14
FN Bohunice Brno	28
Nemocnice Kyjov	26
Orlickoústecká nemocnice Ústí nad Orlicí	26
Vítkovická nemocnice	26
Městská nemocnice Fifejdy, Ostrava	25
Nemocnice Pelhřimov	12
Nemocnice Most	53
Nemocnice Děčín	19
Nemocnice Svitavy	12
Jedličkův ústav Liberec	26
DPL Opařany	12
Dětský domov Karlovy Vary	20
Dětský domov Mladá Boleslav	53
Oblastní nemocnice Jičín	9
Nemocnice Šumperk	6
Pravidelné klauniády pro děti celkem	2703
NÁVŠTĚVY V DOMOVECH SENIORŮ A NA LDN	
LDN Motol Praha	69
Domov seniorů Praha Řepy	47
Domov pokojného stáří Kamenná, Brno	49
Domov pro seniory Brno	52
Domov seniorů Ostrava Heřmanice	24
Domov seniorů Sloupnice	11
DPS Kamenec	24
Klauniády pro seniory celkem	276
NÁVŠTĚVY V RÁMCI PROJEKTU CIRKUS PACIENTO	
Praha Motol - neurologie	4
Praha Bulovka - ortopedie	4
Olivovna – Říčany	4
FN Brno	4
Psychiatrie Liberec	4
Dětská ozdravovna Křetín	4
Brno DFN – onkologie	4
Cirkus Paciento v psychiatrických léčebnách	5
Cirkus Paciento celkem	33
OSTATNÍ KLAUNIÁDY (Malý záchranář, on-line klauniády)	35
CELKOVÝ POČET KLAUNIÁD V ROCE 2011	3047

Naše tradiční projekty

Zdravotní klauniády

76 zdravotních klaunů navštěvuje pravidelně děti v 60 nemocnicích po celé České republice. Na návštěvu chodí vždy klaunská dvojice. Na dětských lůžkových odděleních navštěvují klauni děti individuálně na jejich pokojích.

Pro každé mají překvapení, které mu pomůže zapomenout na bolest a strach a které dokáže dítě pozitivně naladit. Klauniáda trvá zhruba 3 hodiny. Klauniády plánují koordinátoři z řad klaunů působící v jednotlivých regionech. Pak podle stanoveného plánu přicházejí zdravotní klauni do nemocnic, převléknou se, vydesinfikují ruce a rekvizity. Od vrchní sestry dostanou informace o pacientech, a pak už zaklepu na dveře pokojů, za nimiž na ně malí pacienti čekají. Většina nemocnic už má v řadách klaunů i svého „specialistu“ – klauna sloužícího jako styčná osoba a zajišťujícího dobré vztahy a informovanost mezi o.s. Zdravotní klaun a nemocnicí.

Naším cílem je, aby svého specialistu měla každá nemocnice a aby se vzájemné vztahy neustále zlepšovaly.

Klauniády pro seniory

I v roce 2011 probíhaly pravidelné klauniády v 7 zařízeních pro seniory – v LDN při FN Motol v Praze, v Domově pokojného stáří Kamenná v Brně, v Domově pro seniory v Brně – Mikulášově náměstí, v Domově seniorů ve Sloupnici, v Domově seniorů v Praze – Řepích, v Domově pokojného stáří a v Domově pro seniory Kameneč, obojí v Ostravě. Od personálu a hlavně od babiček a dědečků máme velice pozitivní reakce.

I pro zdravotní klauny jsou návštěvy na geriatrických odděleních neobvyklou a vzácnou zkušeností. V Domově pro seniory v Brně – Mikulášově náměstí v dubnu klauni připravili slavnostní ples, kde hrála klaunská kapela staré oblíbené hity, tančilo se, kouzličlo a zpívalo. Prostě návrat starých dobrých časů.

Cirkus Paciento

Cirkus Paciento je týdenní program určený především pro dlouhodobě nemocné dětské pacienty. Zdravotní klauni navštěvují děti v průběhu celého týdne a během těchto návštěv se s nimi podělí o dovednosti z oblasti kouzlení, žonglování a různých cirkusových kousků.

Vrcholem této čtyřdenní přípravy je slavnostní „cirkusové vystoupení“ s připraveným programem, na kterém mají děti možnost předvést své nově nabyté dovednosti rodičům, ostatním dětem, zdravotnickému personálu.

Hlavním cílem je vzbudit u malých pacientů zájem. Příprava na vystoupení podporuje jejich aktivní zájem o život a uzdravení a v tom spočívá hlavní poslání Cirkusu Paciento jako součásti celkového léčebného procesu. Již v roce 2010 se projekt Cirkus Paciento částečně přesunul z nemocnic do dětských léčeben, kde děti tráví většinou hodně dlouhou dobu. O prázdninách roku 2011 zdravotní klauni zajistili týdenní cirkusový program na dvou letních táborech pro nemocné děti. Děti nacvičovaly cirkusové umění a posléze sehrály úspěšná představení ve velkém cirkusovém stanu, který máme k dispozici.

Ve spolupráci s o.s. Ledovec se uskutečnilo 5 Cirkusů Paciento pro dospělé v psychiatrických léčebnách.

Koš plný humoru

Zdravotní klauni jsou si vědomi, že humor v nemocnicích je důležitý nejen pro děti a seniory, ale i na odděleních pro dospělé. V roce 2011 probíhal projekt nazvaný „Koš plný humoru“, postavený na základní myšlence zdravotních klaunů – humorem vzbuzovat v lidech zájem a naději. V koších jsou pěkné humorné knihy od českých i zahraničních spisovatelů, různá humorná CD a DVD, křížovky, klaunský lék Humorin. Koše rozdávali klauni a zdravotní sestry převážně na onkologických odděleních nemocnic v Praze, Brně, Jičíně a v Hradci Králové. Rozdali zhruba 1 000 košů - a věřte, že jimi způsobili hodně radosti!

Kurz malého záchranáře

I v roce 2011 pokračoval prospěšný a zajímavý projekt ve spolupráci s oddělením ošetrovatelské polikliniky Thomayerovy nemocnice v Praze 4 – Kurz malého záchranáře – určený žákům 4. – 7. tříd základních škol. Školáci se v něm zábavnou formou učí, jak poskytnout nezbytnou první pomoc. Dozvědí se, jak přivolat záchranku a jak se o zraněného postarat, než záchraná služba přijede. Děti si na modelu Hugovi prakticky vyzkouší, jak dát člověku umělé dýchání i masáž srdce, kterými mu mohou zachránit život. Kromě profesionálních zdravotníků na kurzu spolupracují dva zdravotní klauni, kteří svou legrační hranou nezalostí a školáckými chybami upozorní na to, co se nemá dělat, aby pak profesionálové dětem řekli a ukázali, jak to má být správně. Kurz malého záchranáře proběhl v roce 2011 v devíti pražských základních školách.

Nové projekty roku 2011

„Přezůvky máme“ humor v rámci paliativní hospicové péče

Zdravotní klaun se za deset let své existence stal už naprosto nedílnou součástí léčebného procesu. Ke konci roku 2011 vznikl nový projekt, jehož poslání je vyjádřeno názvem „Přezůvky máme“. Zdravotní klauni přijdou na doporučení ošetřujícího lékaře k těžce nemocným dětem domů, přinesou drobný dárek a pohoštění a s dětmi a jejich rodinou stráví několik hodin v příjemné atmosféře.

Zdravotní klaun na skypu – virtuální vizita

Starší děti, které tráví v nemocnicích dlouhé dny, s sebou často mívají i počítač. Zdravotní klauni proto vymysleli nový projekt nazvaný Zdravotní klaun na skypu – virtuální vizita. V rámci pravidelných návštěv v nemocnicích rozdávají klauni dětem letáčky s podrobnými informacemi a skypovou adresou. A tak v době, kdy klauni zrovna nejsou v nemocnici, můžou se na tuto adresu děti každé všední odpoledne přihlásit a pomocí skypu zažít s některým zdravotním klaunem virtuální vizitu!

Ostatní

Letní turné

Na přelomu května a června se opět konalo turné zdravotních klaunů v pomalovaných klaunských autech po velkých českých a moravských nemocnicích. Velká skupina zdravotních klaunů navštívila nemocné děti v nich ležící u příležitosti oslav Mezinárodního dne dětí. Tentokrát je doprovázelo i 10 zdravotních klaunů z Palestiny, kteří byli v České republice na výměnném pobytu. Sice neuměli ani slovo česky, ale tento „handicap“ byl dostatečně kompenzován jejich nadšením a entusiasmem. A pro všechny zúčastněné to byl skutečně nevšední zážitek!

Výuka Terapie humorem

I v roce 2011 pokračoval Gary Edwards ve vedení akreditovaných seminářů pro zdravotní sestry a v přednáškách na téma Humor ve zdravotnictví na různých konferencích.

Dále učil studenty 4. ročníku medicíny v Praze. V roce 2012 bude vyučovat intervenci humorem v paliativní péči na seminářích pro pracovníky hospiců po celé České republice.

Umělecké dílny a výcvik zdravotních klaunů

Tým zdravotních klaunů se i v roce 2011 dále rozrůstal – na základě šestidenního konkurzu, spojeného s dílnou zaměřenou na klaunské řemeslo a jeho specifika v nemocničním prostředí, jsme vybrali pět nových zdravotních klaunů, kteří posílili týmy v Praze, Brně a Hradci Králové. V průběhu celého roku jsme uspořádali celkem pět víkendových klaunských dílen na různá témata a pokračovali jsme tak v dalším zlepšování naší práce. Stejně jako každý rok jsme i letos pokračovali v „koučování“ klaunských dvojic, které v našich podmínkách představuje náhled na práci zdravotních klaunů přímo v nemocničním prostředí a možnost poskytnutí bezprostřední a konkrétní zpětné vazby ze strany zkušených klaunských koučů.

Kromě domácích dílen měli naši klauni také možnost zúčastnit se několika dílen mezinárodních, vedených zahraničními lektory. Osm našich kolegů mělo navíc v rámci mezinárodního výměnného programu financovaného grantem Evropské unie možnost načerpat zkušenosti s prací zdravotních klaunů v zahraničí a přenést tyto zkušenosti do našeho prostředí. Stejně tak navštívilo několik zahraničních kolegů (ze Slovenska, Rakouska a Německa) Českou republiku.

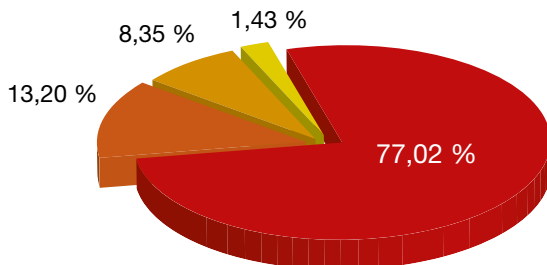
V letošním roce jsme začali plánovat další sérii regionálních minidílen, jejichž náplň je šita na míru jednotlivým týmům, a pokračovali jsme ve vydávání interního zpravodaje, který se postupně stává vskutku „cechovním“ periodikem, z něhož mohou zdravotní klauni čerpat různé teoretické poznatky, které budou opět schopni využít ve své zdravotně klaunské praxi.

Celý náš tým, klaunský i administrativní, se pak setkal koncem léta v Brně, kde jsme mimo jiné přivítali onkologa MUDr. Pavla Mazánka z brněnské Dětské fakultní nemocnice, který nám nabídl další vhled do některých specifíků onkologických onemocnění a jejich projevů i do chodu onkologické kliniky (to vše s ohledem na naši profesi) a podpořil nás v našem úsilí.

Zdravotní klauni v číslech

Struktura nákladů souvisejících s projektem a provozem sdružení v roce 2011

- **Náklady přímo související s projektem**
(dárky pro děti, cestovné do nemocnic, rekvizity, odměny zdravotním klaunům, workshopy, atd.)
- **Nákup služeb**
(telefony, nájemné kanceláře, bankovní poplatky, opravy a udržování, energie, poradenství právní, daňové, účetnictví atd.)
- **Mzdové náklady, včetně pojištění**
- **Nákup materiálu**
(kancelářské potřeby a zařízení, potřeby pro úklid, atd.)

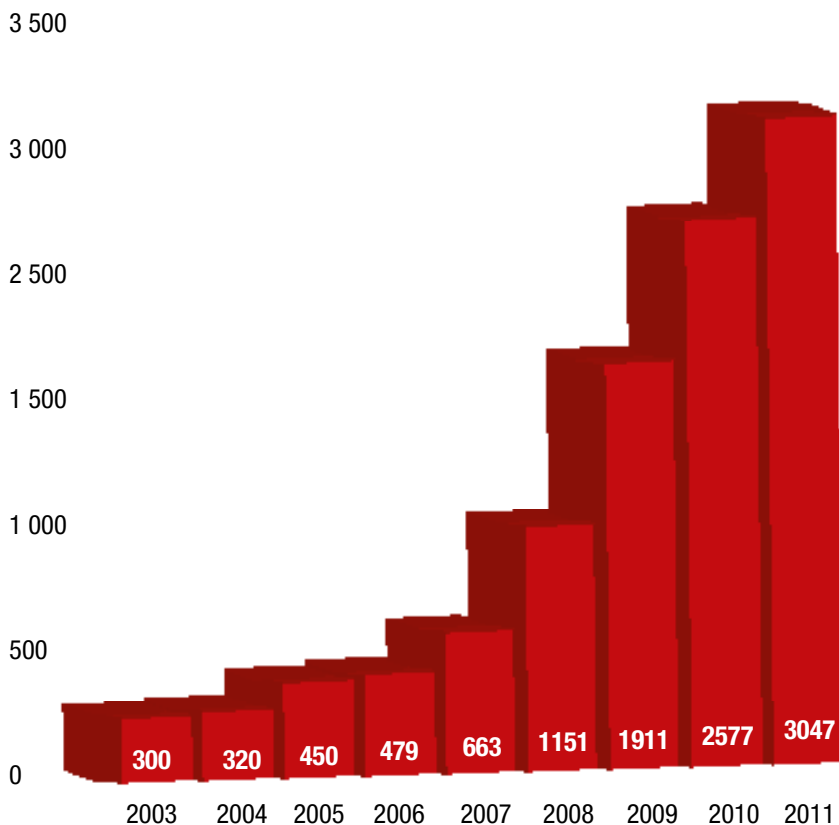
Struktura financování projektu v roce 2011

Tak jako v letech minulých i v roce 2011 mají největší podíl dary od individuálních dárců, kteří umožňují zdravotním klaunům přinášet smích dětským i dospělým pacientům. Nemalý podíl mají i firemní dárci. V roce 2011 sdružení pokračovalo v získávání finančních zdrojů formou veřejné sbírky a podařilo se získat zdroje i formou dotace v roli zahraničního partnera.

Individuální dárci	89,17 %
Firemní dárci	4,26 %
Dotace	1,92 %
Veřejná sbírka	1,83 %
Vlastní činnost	0,73 %
Služby získané darem	2,09 %

Zdravotní klauniády rok po roce

V roce 2011 došlo opět k nárůstu počtu navštěvovaných nemocnic – v současné době tedy navštěvujeme šedesát dětských nemocnic a sedm zařízení pro seniory. Od roku 2011 nově navštěvujeme děti v nemocnici v Chebu, v oblastní nemocnici v Jičíně a v dětském domově v Karlových Varech a v Mladé Boleslavi. Kromě pravidelných klauniád proběhlo 7 Cirkusů Paciento, z toho dva formou letního tábora v cirkusovém stanu. Zdravotní klaun se již několik let spolupodílí na Cirkusech Paciento pořádaných o.s. Ledovec, konaných v psychiatrických léčebnách – v roce 2011 se jich uskutečnilo pět. Dále proběhlo 9 kurzů „Malého záchranáře“ pro základní školy, 26 on-line klauniád a rozdalo se 1 000 košů plných humoru.

- dětská oddělení nemocnic
- zařízení pro seniory
- nové nemocnice

